

Vergaderjaar 2004–2005

26 631

Modernisering AWBZ

Nr. 126

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 februari 2005

Hierbij doe ik u het Algemeen rapport uitvoering AWBZ 2003 van het College toezicht zorgverzekeringen (CTZ) toekomen¹. Het onderzoek dat het CTZ heeft gedaan naar de kwaliteit van de uitvoering van de AWBZ laat zien dat deze in 2003 over het algemeen voldoende is geweest. De uitvoeringsorganen AWBZ en het Centraal Administratiekantoor (CAK) hebben de AWBZ voldoende uitgevoerd. De meerderheid van zorgkantoren scoort eveneens «voldoende» tot «ruim voldoende». De toezichthouder heeft geen onvoldoendes uitgedeeld. Wel zijn er 5 concessiehouders (11 zorgkantoren) die matig scoren. Dit baart mij zorgen. De prestaties van zorgkantoren moeten aanmerkelijk verbeteren. Ook de zorgkantoren die nu een voldoende of een ruim voldoende hebben gekregen, kunnen hun prestaties nog verbeteren. Een score «goed» of zelfs «zeer goed» is hierbij mijn streven. Ik realiseer mij daarbij overigens dat de zorgkantoren opereren in een complexe omgeving, waarbij de (markt)omstandigheden nog niet ideaal zijn.

In deze brief ga ik nader in op de uitkomsten van het rapport en de vervolgacties die daaruit voortvloeien.

Het is de eerste maal dat de zorgkantoren op deze nieuwe, duidelijke en transparante manier verantwoording afleggen over het eigen functioneren. Om tot deze verantwoording met een uitvoeringsverslag en een financieel verslag te komen, hebben de zorgkantoren met ingang van verslagjaar 2003 basisadministraties opgezet. De verantwoordingsverslagen van de zorgkantoren vormden de basis voor de beoordeling van het functioneren door het CTZ. Zowel de zorgkantoren als het CTZ verdienen hiervoor een compliment. Het CTZ is al bezig om in samenwerking met de zorgkantoren via verdere uitbreiding en verfijning te komen tot een integraal systeem van prestatiemeting in de AWBZ. Het CTZ gaat nadrukkelijker kijken naar de prestaties van zorgkantoren op het gebied van de zorginkoop. Hiertoe voert zij momenteel al een thematisch onderzoek uit. De resultaten daarvan zijn medio 2005 beschikbaar en worden

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

benut bij de ontwikkeling van prestatie­meting. Door het toezicht te richten op de behaalde resultaten kunnen de prestaties van de zorgkantoren op eenvoudige wijze met elkaar worden vergeleken. Deze ontwikkelingen juich ik toe.

Hoewel de zorgkantoren de afgelopen tijd beter hebben gepresteerd, blijkt uit het rapport dat de uitvoering op een aantal punten met spoed moet verbeteren.

In de eerste plaats is de uitvoering van de eigen bijdrage niet bij alle kantoren goed geregeld, waardoor eigen bijdragen niet tijdig of onjuist worden opgelegd. Dit is een belangrijk verbeterpunt. Op dit moment is dit punt al opgepakt. Het systeem van de eigen bijdrageregeling is qua uitvoering vereenvoudigd door de invoering van het fiscale inkomens­begrip. Bovendien zijn verbeteringen doorgevoerd in de gegevens­uitwisseling tussen betrokken instanties (Belastingdienst, CAK en de Gemeentelijke basisadministratie). Het CTZ wijst daar ook op in het toezichtrapport. Ik heb er dan ook vertrouwen in dat deze maatregelen hun vruchten zullen afwerpen.

Daarnaast is de kostenbewaking bij sommige zorgkantoren onvoldoende. Dit is een kwalijke zaak en onacceptabel in een tijd waarin we hard moeten werken om de kosten van de AWBZ in de hand te houden. Ook op dit punt is actie ondernomen. Het afgelopen jaar is veel aandacht besteed aan de opzet en werking van controlemaatregelen in de AWBZ en de eisen die op dit punt gelden voor de zorgkantoren.

Ten slotte blijkt de administratieve organisatie en interne controle (AO/IC) vaak nog niet op orde te zijn. Als gevolg hiervan konden niet alle zorg­kantoren aantonen dat de rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven toereikend is gewaarborgd. Daardoor ontstaan onzekerheden over de rechtmatigheid. Het CTZ heeft dit in zijn rapportage uitgebreid toegelicht. De kans dat uitgaven en ontvangsten in de AWBZ ook echt onrechtmatig zijn, is gering. Dit komt omdat er verschillende partijen bij de uitvoering zijn betrokken, waardoor er op meerdere niveaus in de AWBZ checks en balances zijn ingebouwd. Ik ben met het CTZ van mening dat over 2004 en volgende jaren geen sprake meer kan zijn van onzekerheden over de rechtmatigheid. De administraties en interne controlesystemen bij zorg­kantoren moeten hierop zijn toegesneden. Dit is een basisvoorwaarde voor een goede uitvoering van de AWBZ. De betrokken zorgkantoren hebben in 2004 al acties in gang gezet om de kwaliteit van de AO/IC te verbeteren. Ik ga er vanuit dat uit de rapportage van volgend jaar blijkt dat dit probleem is opgelost.

Het bedrag van de onrechtmatige ontvangsten en uitgaven bleef in 2003 beperkt tot € 10 miljoen. Dit is 0,06% van het totaal van de schaden AWBZ. Het ontbreken van een schriftelijke overeenkomst tussen het zorg­kantoor en de zorgaanbieder was meestal de oorzaak van de onrecht­matigheid. Overigens betekent dit niet dat dit bedrag niet uitgegeven is aan zorg.

Het CTZ voert naar aanleiding van de geconstateerde punten met de verschillende concessiehouders gesprekken over verbeteringen. Deze concessiehouders moeten bovendien voor 1 juli 2005 in een aanvullende rapportage aantonen welke verbeteringen zijn doorgevoerd. Ik ondersteun deze aanpak.

De huidige concessies aan de zorgkantoren lopen tot 2006. Bij de nieuwe aanwijzing zal ik zeker kijken naar de resultaten die zij in de afgelopen tijd hebben behaald. Zorgkantoren die matig presteren, komen niet zonder meer in aanmerking voor verlenging. Zij moeten in ieder geval binnen een half jaar, naar het oordeel van de toezichthouder overtuigende, verbeter­plannen presenteren bij het CTZ. Medio 2005 komen de eerste resultaten van het CTZ-onderzoek naar de uitvoeringsprestaties van de zorgkantoren

in 2004 beschikbaar. Rond die tijd verwacht ik ook dat de uitkomsten van een onderzoek van het CTZ naar de prestaties in de zorginkoop er zijn. Al deze informatie zal ik zorgvuldig wegeen bij de beslissing over hernieuwing van de aanwijzingen.

Ik ga er vanuit dat de zorgkantoren alles op alles zetten om de benodigde verbeteringen snel te realiseren. Immers, de eerstkomende tijd zal het noodzakelijk zijn om in de huidige vormgeving van de AWBZ goede prestaties neer te zetten. Naar mijn mening kan dit ook, zoals meerdere zorgkantoren ook laten zien.

Bij brief van 7 juli 2004 (Kamerstuk 29 690) heb ik u bericht over het IBO-onderzoek naar de organisatie van de romp AWBZ. De rol van de zorgkantoren en omstandigheden waaronder zij opereren wordt in het onderzoek meegenomen. In de loop van dit jaar verwacht ik de resultaten van dit onderzoek. Ik zal u daar vervolgens over berichten.

Het financieel verslag van het College voor zorgverzekeringen over het beheer van de Algemene Kas en het Algemeen Fonds over het verantwoordingsjaar 2003 zend ik u separaat toe.

De Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
C. I. J. M. Ross-van Dorp